

РЕЙ БРЕДЪРИ СМЪЛЧАНИТЕ ГРАДЧЕТА

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2008

chitanka.info

На ръба на мъртвото марсианско море имаше мъничко притихнало бяло градче. Бе пусто. Нищо не помръдваше в него. Самотни светлилки горяха по цял ден в магазините. Вратите зееха широко отворени, сякаш хората бяха избягали, без да си направят труда да заключат. Списания, донесени преди месец от земята със сребристите ракети, лежаха недокоснати и почерняваха на телените стойки пред утихналите дрогерии.

Градчето бе мъртво. Леглата в него бяха празни и студени. Единственият звук бе бръмченето на тока по проводници и динамогенератори, които все още живееха сами за себе си. Водата течеше в забравени вани, изливаше се в дневни, течеше по веранди и напояваше занемарените цветя в малките градинки. В тъмните кинозалони дъвката под много от седалките бе започнала да се втвърдява заедно с отпечатъците от зъби по нея.

Извън града се намираше ракетната площадка. Още можеше да се долови тежката миризма на изгоряло от мястото, където бе излетяла последната ракета на път обратно към Земята. Ако пуснете петаче в телескопа и го насочите към Земята, може би ще успеете да видите бушуващата там голяма война. Може би ще видите как Ню Йорк експлодира. Или пък Лондон, покрит с някакъв нов вид мъгла. И тогава може би ще разберете защо това малко марсианско градче е изоставено. Колко ли бърза е била евакуацията? Влезте в който и да е магазин, натиснете клавиша на касовия апарат. Чекмеджето ще изскочи, пълно с ярки звънящи монети. Явно онази война на Земята трябва да е много лоша...

По пустите улици на градчето се появи висок слаб мъж, подсвиркваше си тихичко и изключително съсредоточено подритваше една консервена кутия. В погледа му се долавяше мрачна спотаена самота. Мърдаше кокалестите си ръце в джобовете си и в тях подрънкваша монети. От време на време хвърляше по една на земята. Правеше го със сдържан смях, след което продължаваше напред, ръсеше навсякъде блестящи петачета.

Казваше се Уолтър Грип. Имаше мина и самотна колиба далеч горе в сините марсиански хълмове и слизаше до града веднъж на всеки две седмици, за да види дали няма да му се усмихне късметът и да се ожени за някоя спокойна интелигентна жена. През всички тези години

обаче винаги се бе завръщал в дома си сам и разочарован. А когато пристигна в градчето преди седмица, го завари в това състояние!

В онзи ден Уолтър Грип бе тъй изненадан, че се втурна в един магазин за деликатеси, мина отгатък тезгяха и си поръча троен сандвич с телешко.

— Един момент! — извика с кърпа на ръката.

Измъкна месо и опечен предния ден хляб, избърса една маса, покани сам себе си да седне и започна да нагъва, докато не му се наложи да потърси магазинче и да си поръча сода. Продавачът, някой си Уолтър Грип, бе изумително вежлив и моментално му приготви напитката!

Нагъпка джобовете си с пари — с всички, които успя да открие. Напълни едно детско камионче с десетдоларови банкноти и се затича презглава през градчето. Стигна предградията и изведнъж си даде сметка колко глупашки се държи. Не му трябваха пари. Откара банкнотите там, където ги бе намерил, извади от портфейла си един долар за сандвичите и го пусна в касата на деликатесния магазин, като прибави и двадесет и пет цента бакшиш.

Вечерта се наслади на гореща турска баня, сочно филе с гарнитурата от изгънчени гъби, вносно сухо шери и ягоди във вино. Подбра си нов син спортен костюм и хубава сива мека шапка, която се крепеше странно на мършавата му глава. Пусна монета в джубокса и той засвири „Моята стара банда“. Пусна петачета в двадесет апарата из целия град. Пустите улици и нощта се изпълниха с тъжните звуци на „Моята стара банда“, а той вървеше, висок, слаб и самичък, пъхнал студените си ръце в джобовете, и потропваше с новите си обувки.

Но това бе миналата седмица. Спеше в една хубава къща на Марс Авеню, ставаше сутрин в девет, къпеше се и излизаше, без да бърза, в търсене на яйца и шунка. Всяка сутрин замразяваше купища месо, зеленчуци и лимонов пай, достатъчни да го изхранят цели десет години, докато ракетите се върнат от Земята — ако изобщо се върнат.

А тази вечер се шляеше и гледаше восъчните жени, розови и прекрасни зад разноцветните витрини на магазините. За първи път усети колко мъртъв е градът. Отпи от чашата бира и тихо захлипа.

— Защо... защо съм самичък.

Влезе в кино „Елит“ да си пусне филм и да се разсее от чувството за изолация. Салонът бе пуст като гробница със сиви и

черни призраци, пълзящи по огромния екран. Потрепери и побърза да напусне това обитавано от привидения място.

Бе решил да се прибира у дома и крачеше, почти тичаше по средата на една странична уличка, когато чу телефона.

Заслуша се.

„В нечий дом звъни телефон“.

Продължи забързано напред.

„Някой би трябвало да вдигне“ — помисли си.

Седна разсеяно на тротоара, за да извади камъче от обувката си.

— Някой! — викна той и скочи. — Аз! Мили Боже, какво ми става!

Разсмя се гръмогласно. Завъртя се. Коя бе къщата? Онази!

Втурна се през градината, прелетя през стъпалата, влетя в къщата и се озова в тъмния хол.

Вдигна рязко слушалката.

— Ало! — извика.

Бзззззззз.

— Ало, ало!

Бяха затворили.

— Ало! — изкрещя той и удари телефона. — Безмозъчен идиот! — викна на себе си. — Седиш на онзи тротоар, глупак нещастен! Ах ти, проклет непоправим глупак!

Стисна телефона.

— Хайде, звъни отново! *Хайде!*

И през ум не му бе минавало, че може да има и други останали на Марс. През цялата седмица не бе видял жива душа. И бе решил, че всички градчета са опустели като това.

А сега се взираше в ужасния черен апарат и трепереше. Телефонната мрежа свързваше всички населени места на планетата. От кое от трийсетте градчета бе дошло обаждането?

Не знаеше.

Чакаше. Отиде до непознатата кухня, размрази малко боровинки и ги изяде безрадостно.

— Никой не е звънял — промърмори. — Сигурно е паднал някой стълб и телефонът е звъннал сам.

Но нима не бе чул щракането, което означаваше, че някой бе побързал да затвори?

Прекара остатъка от нощта в хола.

— Не заради телефона — казваше си. — Просто нямам какво друго да правя.

Слушаше как тиктака часовникът му.

— Тя няма да се обади пак. *Никога* вече няма да набере номер, от който не са ѝ отговорили. И може би точно *сега* звъни на другите номера в града! А аз седя тук... Чакай малко! — Разсмя се. — Защо все използвам женски род?

Премигна.

— Спокойно би могъл да е и „той“, нали така?

Сърцето му заби по-бавно. Испита голям студ и пустота.

Страшно много му се искаше да е „тя“.

Излезе от къщата и застана насред улицата в слабата светлина на утрото.

Заслуша се. Не се чуваше никакъв звук. Никакви птици. Никакви коли. Само туптенето на сърцето му. Туп, пауза, отново туп. Лицето го болеше от напъгане. А вятърът подухваше леко, съвсем леко, развяваше пешовете на палтото му.

— Ш-ш-ш — прошепна той. — *Слушай.*

Завъртя се бавно в кръг, обръщаше глава от една смълчана къща към друга.

Ще набира номер след номер, помисли си. Трябва да е жена. Защо ли? Защото само жена би продължила да се обажда. Един мъж не би го направил. Мъжът е независим. Да съм се обаждал на някого? Не! И през ум не ми е минавало. Трябва да е жена. *Трябва*, за Бога!

Слушай.

Някъде далеч под звездите зазвъня телефон.

Затича се. Спря, за да се послуша. Отново звън, съвсем тих. Пробяга още няколко крачки. Сега беше по-силен. Втурна се по някаква уличка. Още по-силно! Отмина шест къщи, после още шест. Много по-силно! Стигна до къщата, но вратата ѝ бе заключена.

Телефонът звънеше отвътре.

Запрати един стол от верандата през прозореца на гостната и скочи след него.

Телефонът млъкна, преди да успее да го докосне.

Вървеше из къщата от стая в стая, чупеше огледала, късаше завеси, зарита печката в кухнята.

Накрая, съвсем изтощен, взе тънкия телефонен указател, включващ всеки телефонен номер на Марс. Петдесет хиляди имена.

Започна с номер едно.

Амелия Еймс. Набра номера ѝ в Ню Чикаго, на сто мили отвъд мъртвото море.

Никакъв отговор.

Номер две живееше в Ню Ню Йорк, на пет хиляди мили през сините планини.

Никакъв отговор.

Звъня на номер три, четири, пет, шест, седем, осем. Пръстите му се тресяха и едва задържаха слушалката.

— Ало? — отговори женски глас.

— Ало? — изкрещя Уолтър. — О, Господи, ало!

— Това е запис — изрецитира женският глас. — Госпожица Хелън Арасумян не е вкъщи. Желаете ли да оставите съобщение, за да може да ви се обади, когато се върне? Ало? Това е запис. Госпожица Арасумян не е вкъщи. Желаете ли да оставите съобщение...

Той затвори.

Седна. Устните му трепереха.

Размисли и отново набра същия номер.

— Когато госпожица Хелън Арасумян се върне, предайте ѝ да върви по дяволите — каза в слушалката.

Звъня в Марсиански възел, в централите на Ню Бостън, Аркадия и Рузвелт Сити с надеждата, че това са най-логичните места, от които би се обадил някой; след това започна да се свързва с градските управи и други обществени институции във всяко градче. Обади се в най-добрите хотели. Има си хас някоя жена да стои настрана от лукаса.

Внезапно спря, плесна силно с ръце и се разсмя. Разбира се! Провери в указателя и набра междуградски разговор до най-големия козметичен салон в Ню Тексас Сити. Че къде другаде една жена би се размотавала с кал по лицето и би седяла под сешоар, ако не в покрит с кадифе и обсипан с диаманти козметичен салон!

Телефонът иззвъня. В другия край някой вдигна слушалката.

— Ало? — каза женски глас.

— Това е запис — заяви Уолтър Грип. — Ще дойда да вдигна заведението във въздуха.

— Това не е запис — отвърна женският глас. — Ало! Ох, здравейте, значи има останал жив човек! Къде сте?

И нададе радостен възглас.

Уолтър едва не припадна.

— *Вие!* — Скочи на крака с разширени от възбуда очи. — Мили Боже, ама че късмет, как се казвате?

— Дженевиев Селсър! — Тя заплака в слушалката. — О, толкова се радвам да ви чуя, който и да сте!

— Уолтър Грип!

— Уолтър, здравей, Уолтър!

— Здравей, Дженевиев!

— Уолтър. Толкова хубаво име. Уолтър, Уолтър!

— Благодаря.

— Уолтър, къде си?

Гласът ѝ бе тъй мил, сладък и хубав. Той притисна слушалката до ухото си, за да може да му шепне в нея. Почувства как едва ли не се понася във въздуха. Бузите му горяха.

— Аз съм в Марлин Вилидж — каза той. — Аз...

Бззз.

— Ало?

Бззз.

Натисна вилката. Нищо.

Някъде порив на вятъра бе повалил стълб. Дженевиев Селсър бе изчезнала толкова бързо, колкото се бе появила.

Набра отново, но линията бе мъртва.

— Е, така и така зная къде е. — Изтича навън. Слънцето се издигаше в небето, докато изкарваше малката кола от непознатия гараж, натрупа на задната седалка храна от къщата и полетя по магистралата с осемдесет мили в час към Ню Тексас Сити.

Хиляда мили. Дръж се, Дженевиев Селсър, скоро ще ме чуеш отново!

Натискаше клаксона на всеки завой.

По залез-слънце, след цял ден невъобразимо каране, отби от пътя, събу тесните обувки, изтегна се на седалката и сложи сивата мека шапка върху уморените си очи. Дишането му стана бавно и равномерно. Вятърът духаше и звездите светеха нежно над него в сумрака. Марсианските планини, издигащи се вече милиони години, го

заобикаляха от всички страни. Звездната светлина блещукаше по кулите на едно малко марсианско градче, не по-голямо от шахматна дъска сред сините хълмове.

Лежеше в полудрямка, някъде между съня и будуването. Прошепна. *Дженевиев. О, Дженевиев, сладка Дженевиев* — запя тихо, — *годините идват, годините отлитат. Но, Дженевиев, сладка Дженевиев...* Усещаше топлина в себе си. Чуваше нейния тих нежен глас. *Ало, ох, здравей, Уолтър! Това не е запис. Къде си, Уолтър, къде си?*

Въздъхна и вдигна ръка да я докосне на лунната светлина. Дългата тъмна коса се развяваше на вятъра; прекрасна коса. Устните ѝ бяха като червени бонбончета. Бузите — като прясно откъснати свежи рози. Тялото ѝ бе лека мъгла, а нежният ѝ сладък глас му напяваше отново думите на старата тъжна песен *О, Дженевиев, сладка Дженевиев, годините идват, годините отлитат...*

Заспа.

Пристигна в Ню Тексас Сити в полунощ.

Спря пред козметичен салон „Делукс“ и извика.

Очакваше да изскочи навън, цялата парфюм и смях.

Нищо не се случи.

— Заспала е.

Отиде до вратата.

— Ето ме! — извика той. — Здравей, Дженевиев!

Градчето лежеше смълчано под светлината на двете луни. Някъде брезентов навес плющеше на вятъра.

Отвори широко стъклената врата и пристъпи вътре.

— Хей! — Засмя се неспокойно. — Не се крий! Знам, че си тук!

Претърси всяка кабинка.

Откри малка кърпичка на пода. Миришеше толкова хубаво, че едва не изгуби самообладание.

— Дженевиев...

Подкара колата по пустите улици, но не видя никого.

— Ако това е някакъв номер...

Намали.

— Чакай малко. Разговорът прекъсна. Може пък *тя* да е тръгнала към Марлин Вилидж, докато аз съм карал насам! Сигурно е

поела по старото Крайбрежно шосе. Разминали сме се през деня. Откъде е можела да предположи, че ще тръгна насам? Не съм ѝ го казал. И така се е уплашила при прекъсването, че се е втурнала към Марлин Вилидж да ме намери! А аз съм тук. Господи, що за идиот съм!

Наду клаксона и излетя от градчето.

Кара цялата нощ. Непрекъснато си мислеше: ами ако не ме чака в Марлин Вилидж?

Не биваше да мисли за това. Тя *трябваше* да е там. И той щеше да изтича към нея и да я прегърне. А може би дори и да я целуне — веднъж, по устните.

Дженевиев, сладка Дженевиев, засвири си той и вдигна сто мили в час.

Марлин Вилидж бе потънал в тишина на разсъмване. В магазините още горяха жълти светлини, а джубокът бе свирил сто часа без прекъсване, докато най-сетне не се чу електрическо пращане и апаратът млъкна; така тишината бе станала пълна. Слънцето стопляше улиците и студеното пусто небе.

Уолтър зави по главната улица, без да гаси фаровете, натискаше клаксона — по шест пъти на единия ъгъл и по шест пъти на другия. Взираше се във фирмените надписи. Лицето му бе побеляло и уморено, потните му длани се хлъзгаха по волана.

— Дженевиев! — викна той в безлюдната улица.

Вратата на един козметичен салон се отвори.

— Дженевиев! — Той спря колата.

Дженевиев Селсър стоеше на отворената врата на салона, докато тичаше към нея. В ръцете ѝ имаше отворена кутия шоколадови бонбони с крем. Пръстите ѝ бяха пълни и бледи. Излезе на светло и разкри лицето си — кръгло и дебело, с очи като две огромни яйца, тикнати в някакво бяло тесто. Краката ѝ бяха дебели като пънове, движеше се тежко и тромаво. Косата ѝ имаше неопределен кафяв оттенък и бе правена и преправяна в нещо като птиче гнездо. Нямаше абсолютно никакви устни и компенсираше това с голяма червена мазна уста, която ту се отваряше радостно, ту се затваряше разтревожено. Беше изскубала веждите си до две тънки като антени лийки.

Уолтър спря. Усмивката му се стопи. Стоеше и я гледаше.

Тя изпусна кутията със сладкиши на тротоара.
— Вие ли сте... Дженевиев Селсър? — Ушите му звъняха.
— Вие ли сте Уолтър Гриф? — попита тя.
— Грип.
— Грип — поправи се тя.
— Здравейте — сдържано каза той.
— Здравейте.
Здрависаха се.
Пръстите ѝ бяха лепкави от шоколад.

— Е — каза Уолтър Грип.
— Какво? — попита Дженевиев Селсър.
— Просто казах „Е“ — каза Уолтър.
— О.

Беше девет вечерта. Бяха си устроили пикник за целия ден, а за вечеря бе приготвил филе миньон, което не ѝ хареса, тъй като бе много недопечено. Наложил се да го сложи на огъня още малко, но пък се получи прекалено препечено, препържено или нещо подобно. Той се разсмя.

— Хайде на кино!

Тя каза добре и го хвана под ръка с шоколадовите си пръсти. Гледаше ѝ се обаче единствено един филм отпреди петдесет години, с Кларк Гейбъл.

— Не е ли убийствен? — Тя захихика. — Не е ли убийствен?
Филмът свърши.

— Пусни го отново — нареди тя.

— Отново ли? — повтори той.

— Да.

Когато се върна, тя се притисна в него и го прегърна с лапите си.

— Не си точно каквото очаквах, но все пак биваш — призна му.

— Благодаря — отвърна той и преглътна.

— Ах, този Гейбъл! — възкликна тя и го оципа по крака.

— Ох! — каза той.

След филма тръгнаха на покупки по смълчаните улици. Тя разби една витрина и облече най-крещящата рокля, която успя да намери. Изля цяло шише парфюм върху косата си и заприлича на мокро овчарско псе.

— На колко си години? — поинтересува се той.

— Познай. — Повече го по улицата, ръсеше капки след себе си.

— Ами, към трийсет — каза той.

— Е, само на двадесет и седем съм! — сопна му се тя. — Я, поредната сладкарница! Честно казано, живея си царски, откакто гръмна цялата дандания. Никога не съм обичала моите, бяха пълни глупаци. Заминаха за Земята преди два месеца. Трябваше да ги последвам с последната ракета, но реших да остана. И знаеш ли защо?

— Защо?

— Защото всички се заяждаха с мен. Затова останах тук, където мога да се поливам по цял ден с парфюм, да пия по хиляда бири и да се тъпча със сладко, без някой да ми казва — хей, това е пълно с калории! И *ето* ме тук!

— Ето те тук. — Уолтър затвори очи.

— Става късно. — Тя го погледна.

— Да.

— Уморена съм.

— Странно. Аз пък не мога да мигна.

— О — каза тя.

— Мога да будувам цяла нощ — каза той. — Знаеш ли, в „При Майк“ има хубави плочи. Ела, ще ти ги пусна.

— Уморена съм. — Тя го стрелна с лукав блеснал поглед.

— Аз пък съм съвсем буден — каза той. — Шантава работа.

— Да се върнем в козметичния салон — каза тя. — Искам да ти покажа нещо.

Въведе го през стъклената врата и се спря пред една голяма бяла кутия.

— Когато тръгнах от Тексас Сити, взех ето това — каза тя и развърза розовата панделка. — Помислих си, е, нали съм единствената жена на Марс, а той е единственият мъж, така че...

Вдигна капака и разгъна шумолящата розова хартия. Потупа нещото вътре.

— Ето.

Уолтър Грив зяпна.

— Какво е това? — попита той, усещаше как се разтреперва.

— Не се ли сецаш, глупчо? Само дантели, бяло, фино и тъй нататък.

— Не, не се сещам.

— Сватбена рокля, глупчо!

— Нима?

Затвори очи. Гласът ѝ звучеше все така нежно, спокойно и сладко, също като по телефона. Но когато отвори очи и я погледна...

Отстъпи назад.

— Колко е красива.

— Нали?

— Дженевиев. — Хвърли поглед към вратата.

— Да?

— Дженевиев, трябва да ти кажа нещо.

— Да? — Тя пристъпи към него. Парфюмът около кръглото ѝ бяло лице почти го задушаваше.

— Това, което искам да ти кажа, е...

— Да?

— Сбогом!

Изхвъркна навън и се озова в колата, преди тя да успее да изкрещи.

Тя изтича навън и застана на бордюра, докато той потегляше.

— Уолтър Гриф, връщай се веднага! — викна тя, размахваше ръце.

— Грип — поправи я той.

— Грип! — изкрещя тя.

Колата се понесе по притихналата улица въпреки нейните писъци и тропане с крак. Изгорелите газове развяха бялата рокля, стисната в месестите ѝ ръце. Звездите ярко светеха. Колата изчезна в пустинята и мрака.

Кара, без да спира, три дни и три нощи. Веднъж му се стори, че го преследва друга кола, изби го трескава пот и сви по друго шосе, пресичаше самотния марсиански свят, минаваше през малки мъртви градчета. Продължи да кара една седмица и един ден, докато Марлин Вилидж не остана на десет хиляди мили зад гърба му. После спря в едно малко градче, Хортвил Спрингс, с няколко малки магазинчета, в които можеше да включи осветлението за цяла нощ, и ресторантчета, в които да седи и да си поръчва храна. Заживя там, с два натъпкани

фризера, пълни с продукти за сто години, пури за десет хиляди дни и хубаво легло с мек дюшек.

И когато от време на време през дългите години телефонът иззвънява, не отговаря.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.